

Fővárosi Ítéltábla
5.Pf.20.261/2020/7.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Irinkov D. Mihály ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Dr. Ivanics Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ivanics Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt Pest Megyei Kormányhivatal (1052 Budapest, Városház utca 7.) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2019. április 30. napján meghozott 23.P.20.833/2017/49. számú ítélete ellen az alperes részéről 50. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti.

Fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 220.300 (kétszázhúszezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 705.000 (hétszázötezer) forint fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdésére és 339. §-ára alapított módosított keresetével 35.151 euró és ebből 32.473 euró után 2014. március 15-től, 2.678 euró után pedig 2014. szeptember 3-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata, valamint 267.640 forint és ebből 100.000 forint után 2014. június 24-től, 167.640 forint után pedig 2014. augusztus 15-től a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes jogelődje, akkori nevén az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: az alperes jogelődje) a 2013. október 12-én meghozott határozatával tárgyi bizonyítási eszközként lefoglalta a felperes tulajdonában álló ... honosságú ... gyártmányú tehergépjárművet, vontatmányát, rakományát, a gépkocsi indítókulcsait és okmányait. A 2013. november 4-én meghozott határozatával az áru feladóját, a perben nem álló **A. T. O.-t** hulladékgazdálkodási kötelezettség megszegése miatt hulladékgazdálkodási bírság és eljárási költség megfizetésére kötelezte, amely

határozatot a Földművelésügyi Minisztérium felügyeleti eljárás keretében meghozott 2014. július 24-i határozatával megsemmisítette és az alperes jogelődjét új eljárás lefolytatására utasította, amelynek keretében a foglalás megszüntetésére és a gépjármű felperesnek való kiadására 2014. augusztus 18-án került sor. A felperes az alperes kárfelelősséget megalapító magatartását egyrészt abban látta, hogy 2013. november 4-ét követően a foglalás hatályát fenntartotta, azt nem szüntette meg, ekként jogellenesen tartotta vissza a perbeli tehergépjárművet és vontatmányát, hiszen a lefoglalásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50/A. § (1) bekezdése szerint a tényállás tisztázása érdekében került sor, a tényállást pedig az alperes jogelődje - egyebekben az iratok és nem a jármű rakományának bevizsgálása alapján - legkésőbb a bírságot kiszabó határozat meghozatalának időpontjára már tisztázta. Ezt követően a foglalás jogszerűen nem lett volna fenntartható, mert arra a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 85. § (3) bekezdés b) pontja alapján sem lett volna lehetőség. A közigazgatási perben meghozott határozattal bizonyítottnak a jogellenesen kiszabott bírság megfizetésének biztosítására fenntartott foglalás kirívóan jogellenes. Álláspontja szerint egyébként a tényállás tisztázása érdekében nem lett volna szükség a járműszerelvénnyel és a rakomány lefoglalására, mert a szállított anyag mintavétel alapján elvégzett vizsgálattal és a járműokmányok alapján is beazonosítható lett volna, egyebekben az alperes jogelődje általa elismerten semmilyen vizsgálatot nem végzett.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes jogelődje késedelmesen, ráadásul a Ket. 29. § (1) bekezdését megszegve nem az anyanyelvén értesítette a felperest az eljárás megindításáról. Az alperes jogelődje nem tett továbbá eleget a Ket. 72. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt indokolási kötelezettségének azzal, hogy a határozatában nem fejtette ki a lefoglalás érdemi indokát. Álláspontja szerint az alperes jogelődjének eljárása azért is jogellenes, mert jöllehet arra lehetősége lett volna, csak a határozat bírósági felülvizsgálata iránti per megindítása után kezdeményezte a felügyeleti szerv eljárását, amire tekintettel a bíróság az eljárását felfüggesztette, így az alperes jogelődje megakadályozta a bírósági döntés meghozatalát. Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes jogelődje a foglalást elrendelő és a bírságot kiszabó határozat felülvizsgálata iránt indított és egymással szorosan összefüggő perekben a jogszabályi határidőket be nem tartva nyújtotta be a bíróságra ellenkérelmét, és a felperest nem tájékoztatta arról sem, hogy a szállítást szervezővel szemben hulladékgazdálkodási bírság kiszabására irányuló eljárást indított. Megítélése szerint az alperes jogelődjének egyes említett eljárési cselekményei nem választhatók el egymástól és nem határozható meg, hogy melyik mulasztás milyen mértékben járult hozzá a felperest ért kár bekövetkezéséhez. Az alperes jogelődjének jogellenes és kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésként értékelhető magatartása következtében 2013. november 4-től 2014. augusztus 18-ig nem tudta használni a járműszerelvénnyel, amiből 32.473 euró elmaradt vagyoni előnyben álló kár érte. Előadása szerint a fuvarozási lehetőségeit elektronikus fuvartőzsdén értékesíti, a perbeli gépjárműre azonban az adott időszakban nem tudott ajánlatokat tenni, de a szakvéleménnyel alátámasztottnak a tulajdonában álló másik járműszerelvénnyel által ellátott fuvarfeladatokról kiindulva az említett időszakban a perbeli gépjárművel az előbbi bevételekre tett volna szert. Kárként kívánta érvényesíteni a gépkocsira kifizetett, összesen 364.490 forint tárolási díjból meg nem térült 167.640 forintot, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatosan felmerült 2.678 euró ügyvédi költséget és a megbízása alapján eljáró szakértő részére kifizetett 100.000 forintot.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, a Ht. 85. § (1) bekezdése és a Ket. 50/A. § (1) bekezdése, valamint a 180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelet 4. § (2)-(3) bekezdése alapján jogelődje jogszerűen rendelte el a járműszerelvénnyel lefoglalását, amit a felperes a közigazgatási perben meghozott határozathoz fűződő anyagi jogerőhatás folytán alappal nem tehet vitássá. A

hulladékgazdálkodási bírság kiszabását követően a foglalás a bírság megfizetéséig a Ht. 85. § (3) bekezdés b) pontja alapján nem volt megszüntethető. Érvelése szerint a jogelődje egyéb, a felperes által megjelölt eljárási szabályt sem sértett, hiszen a Ket. 50. § (5) bekezdése szerint szabadon választhatta meg az alkalmazandó bizonyítási eszközöket, a bírságot eljárási megindításáról való értesítés szabályszerűen megtörtént, egyébként az értesítés mikéntje és a felperes kára között nincs okozati összefüggés. Álláspontja szerint a felperes a kárának összegét és a foglalás hatályának fenntartása, valamint a kár közötti okozati összefüggés fennállását sem bizonyította. Megítélése szerint a 2013. október 10. és 2014. augusztus 20. közötti időszakra vonatkozó felperesi számítás nem alkalmas az elmaradt vagyoni előny alátámasztására, mert a bemutatott időszak nem teljesen egyezik meg a jogszerűtlennek állított foglalás időtartamával. Érvelése szerint a perbelitől eltérő, más járműszerelvényre teljesített nemzetközi fuvarok nem igazolják, hogy a perbeli járműszerelvényvel ugyanilyen mennyiségű fuvarfeladatot látott volna el a felperes és ugyanennyi bevételt realizált volna. Álláspontja szerint az elmaradt haszon összege az adott naptári évben realizálódott bevételek és kiadások különbözeteként határozható meg az érintett időszakot megelőző és az azt követő év gazdálkodási adatainak összevetésével. Ehhez képest a felperes számítása leegyszerűsítő, hiszen az általa nevesített költségeken felül számtalan egyéb kiadás is felmerülhet. Tévesnek tartotta, hogy a felperes az ajánlattételi lehetőség hiányát tekinti bekövetkezett kárnak, holott még az sem állapítható meg bizonyosan, hogy ha a felperes tudott volna a perbeli gépjárműre ajánlatot tenni, akkor valóban őt is bízták volna meg a fuvarfeladattal. Így az sem tekinthető bizonyítottnak, hogy a lefoglalással érintett gépjárműre lettek volna megrendelése, ráadásul minden bizonnyal további gépjármű-szerelvényekkel is rendelkezett, amelyeket korlátozás nélkül meghirdethetett. Megítélése szerint a felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy a lefoglalás idején voltak megrendelése és azokat milyen okból nem tudta teljesíteni, ami nem történt meg. A felperes a tárolási díjból meg nem térült összeg kárként való megtérítésére azért nem tarthat igényt, mert a foglalást elrendelő határozat felülvizsgálata során a bíróság sem állapított meg a végzés hatályon kívül helyezésére okot adó jogszabálysértést, ezért jogszerűen került sor a lefoglalással összefüggésben felmerült költség megtérítésére kötelezésre. Az ügyvédi munkadíj és a szakértői díj perköltségnek minősülő kiadások, így azok a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kárként nem érvényesíthetők, egyebekben a szakvélemény elkészítése szükségtelen volt, mert a felügyeleti döntés ettől függetlenül semmisítette meg a bírság kiszabásáról szóló határozatot, a bírósági felülvizsgálati per pedig megszüntetésre került. Ezen kívül az említett költségekre vonatkozó és nem a felperes nevére kiállított számlák azt sem támasztják alá, hogy azok összegét akárcsak részben a felperes fizette ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a felperesnek 15 napon belül 26.951 euró és ennek 2014. március 31. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes, az Európai Központi Bank által alkalmazott kamata, 133.645 forint és ennek 2014. augusztus 15. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamata és 286.700 forint, valamint 216,27 euró perköltség megfizetésére. A keresetet az ezt meghaladó részében elutasította. A feljegyzett 1.092.055 forint kereseti illeték térítését akként rendezte, hogy abból 578.790 forintot a felperes köteles külön felhívásra az állam javára megfizetni, míg 513.265 forint illetéket, valamint 4.073 forint tolmácsdíjat az állam visel.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a keresetet a Ptk. 349. § (1) bekezdése és 339. §-a alapján bírálta el. A Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott speciális feltétel teljesült, mert a felperes kára rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata pedig ebben az értelemben nem tekinthető rendes jogorvoslatnak. Abból indult ki, hogy az alperesi jogelőd magatartása jogellenességének elbírálásánál a foglalást elrendelő határozat

bíróági felülvizsgálata során meghozott döntésnek nem volt jelentősége, mert a felperes az alperes kárfelelősséget megalapító magatartását utóbb már nem a jogellenesen elrendelt foglalásban, hanem annak jogellenes fenntartásában jelölte meg. A közigazgatási bírósági döntéshez fűződő a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 229. §-a szerinti anyagi jogerő a felek egyező értelmezése ellenére megkérdőjelezhető, de az említett döntést az elsőfokú bíróság a felróhatóság kérdésének megítélésénél irányadónak tekintette, amiből kiindulva arra a következtetésre jutott, hogy az alperes jogelődjének jogalkalmazása és jogértelmezése jogellenes és felróható magatartást valósított meg és a jogellenesség megállapíthatóságának nem volt feltétele annak közigazgatási perben való kimondása. A közigazgatási bírósági döntés indokolása szerint a Ket. 50/A. § (1) bekezdése alapján volt lefoglalható a perbeli járműszerelvény, amiből következően a lefoglalás megszüntetésére a Ket. 50/C. § (1) bekezdés c) pontja volt irányadó, ami szerint a foglalást az ügy érdemében való döntés meghozatalával meg kellett volna szüntetni. Adott esetben az érdemi döntés a 2013. november 4-i hulladékszállítási bírságot kiszabó határozat volt, amivel egyidejűleg rendelkezni kellett volna a járműszerelvény lefoglalásának megszüntetéséről és azt a Ket. 50/C. § (2) bekezdése szerint 8 napon belül, azaz 2013. november 12-ig ki kellett volna adni a felperesnek, amihez képest a kiadásra csak 2014. augusztus 18-án került sor.

A felróhatóság körében annak tulajdonított jelentőséget, hogy a Ket. 50/C. § (1) bekezdés c) pontjának tartalma, a perbeli esetre való alkalmazásának szükségessége és ezzel együtt az, hogy a bírságot kiszabó határozat érdemi döntésnek minősül, nyilvánvaló volt, nem okozhatott értelmezési nehézséget, nem vetett fel többféle értelmezési lehetőséget, ezért a lefoglalás megszüntetésének elmaradása kirívó jogalkalmazási tévedésnek minősül, következésképp az alperes nem mentesülhet a kárfelelősség alól.

Az alperes érvelésével szemben a Ht. 85. § (1) bekezdése és (3) bekezdés b) pontja alapján sem volt jogszerűen fenntartható a foglalás a felügyeleti határozat meghozataláig, hiszen - amint az a foglalást elrendelő határozat ellen indított közigazgatási perben meghozott ítélet indokolásából kiderül - a Ht. 85. § (1) bekezdése alapján a lefoglalás eleve jogszerűtlen lett volna, e szerint ugyanis akkor lehet foglalást elrendelni, ha a szállított anyag hulladéknak minősül, azonban ez a perbeli esetben a lefoglaláskor még nem derült ki, éppen e kérdés eldöntése érdekében volt szükség a tényállás tisztázására. Abból, hogy a Ht. 85. § (1) bekezdése alapján a foglalás jogszerűen nem volt elrendelhető, az is következik, hogy a foglalás megszüntetésére az egyébként csak jogszerűen elrendelt lefoglalás esetén irányadó Ht. 85. § (3) bekezdése nem volt alkalmazható, arra az alperes eredményesen nem hivatkozhatott. Egyebekben még a Ht. alkalmazása esetén is meg kellett volna szüntetni a foglalást 2013. november 4-én a Ht. 85. § (3) bekezdés e) pontja alapján, mert a bírság kiszabásával a lefoglalás elrendelésének oka megszűnt, hisz a tényállás tisztázást nyert. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a megsemmisítő felügyeleti határozat folytán az alperes jogelődje végső soron jogszerűen nem is szabott ki bírságot, így szintén jogellenesnek értékelhető az a mulasztás, hogy a Ht. 85. § (3) bekezdés b) pontja alapján e bírság meg nem fizetése miatt nem szüntette meg a foglalást. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint tehát az alperes jogelődje részéről kirívó jogalkalmazási és jogértelmezési tévedésnek minősül, hogy a bírságot kiszabó határozat meghozatalával egyidejűleg, 2013. november 4-én nem rendelkezett a járműszerelvény lefoglalásának megszüntetéséről.

A felperes kereseti kérelmének alátámasztására felhozott további, a határozat indokolásával és az értesítéssel kapcsolatos esetleges szabálytalanságoknak nem tulajdonított jelentőséget, mert ezek még megtörténtük esetén sem állnának okozati összefüggésben a felperes kárával. A rakomány hulladékminőségének felderítésére irányuló szakértői vizsgálat elmaradása pedig az alperes kárfelelősségét valóban megalapító említett magatartásra figyelemmel nem releváns.

A foglалás jogszerűtlen fenntartása miatt a felperes 2013. november 4-től 2014. augusztus 18-ig nem használhatta a perbeli járműszerelvényt, így az alperes köteles azon elmaradt haszon, mint vagyoni kár megtérítésére, amit a felperes a perbeli jármű birtoklásának, használatának lehetősége esetén az említett 9 hónap 6 nap alatt elérhetett volna. A kár összegének bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján valóban a felperest terhelte, azonban az elsőfokú bíróság nem tartotta elfogadhatónak az alperes bizonyítatlansággal kapcsolatos érvelését. Miután a felperes a jármű használatától meg volt fosztva, nem volt elvárható tőle, hogy a perbeli gépkocsival ellátandó fuvarfeladatokra hirdetéseket adjon fel, ilyen feladatok teljesítésére kötelezettséget vállaljon vagy ajánlatot fogadjon el, aminek teljesítése a perbeli gépjárművel eleve lehetetlen lett volna, ellenben a felperessel szembeni igényérvényesítés lehetőségét vetette volna fel. A felperes a perbelivel egyező paraméterekkel és szállítási kapacitással rendelkező járművel a peresített időszakban elért haszon összegéből vezette le kárát, amely számítási módot az elsőfokú bíróság elfogadhatónak találta, tekintve, hogy a perbeli egyetlen gépjármű a felperes fuvarozási szolgáltatásának összvolumenét csak elenyésző mértékben érintette. Miután a perbeli gépkocsi foglалásának jogszerű megsűntetése esetén csak néhány tucat tonna szállítási kapacitás tért volna vissza a fuvarozási piacra, helyállónak tekinthető az a kiindulópont is, hogy a perbeli jármű használatával is el lehetett volna érni olyan összegű hasznot, mint az összehasonlítási alapul hivatkozott másik járműszerelvénnel.

A kár összegére nézve az elsőfokú bíróság a perben kirendelt ... szakértő véleménynyilvánítását hiánytalannak és ellentmondásmentesnek találta, és a másik teherautóval elért bevétel, valamint kiadások különbözeteként meghatározott elmaradt hasznot ítélezésének alapjául elfogadta. Miután azonban a szakértő 2013. október 10. és 2014. augusztus 20. közötti időszakra számította az elmaradt hasznot, amihez képest a felperes erre csak 2013. november 12. és 2014. augusztus 18. közötti időre jogosult, az elsőfokú bíróság a szakértő által megállapított adatokból kiindulva, az ítéletben részletesen levezetett számítással alátámasztott arányosítással határozta meg az említett időszakra eső 184.587 leva bevétel és 131.876 leva kiadás különbözeteként 52.711 levában - a nem vitatott átszámítási árfolyamon 26.951 euróban - a felperes elmaradt vagyoni előnyét.

A tárolási díj iránti igényt illetően abból indult ki, hogy ez a kiadás közvetlenül az alperes jogelődjének jogellenes és felróható magatartásához, nevezetesen ahhoz kapcsolódóan merűlt fel, hogy nem rendelkezett a perbeli gépjármű lefoglалásának megsűntetéséről, és azt csak 2014. augusztus 18-án adta ki a felperesnek. Az alperes ezért kárként köteles a felperes által kiegyenlített tárolási díjból a 2013. november 12. és 2014. augusztus 18. közötti időszakra jutó 330.495 forint és a felperes nyilatkozata szerint megtérűlt 196.850 forint különbözetét, azaz 133.645 forint megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság nem találta viszont alaposnak a keresetet a 2.678 euró ügyvédi munkadíj és a 100.000 forint szakértői díj tekintetében. Indokai szerint a felperes az ügyvédi munkadíjat a közigazgatási perben érvényesíthette volna, a kérelmének elutasítása miatt azonban fel sem merűlhetett, hogy az alperes jogelődjét a bíróság abban az eljárásban ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezze. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a jelen perben kárként érvényesíteni kívánt összesen hat számlán alapuló összegből a felperes öt számlát a közigazgatási perben benyűjtott és azokat a bíróság abban a perben el is bírálta. A nem a felperes nevére kiállított számlák alapján az elsőfokú bíróság azt sem találta bizonyítottnak, hogy az említett számlák szerinti költség valóban a felperesnél merűlt fel, azokat a felperes fizette ki. A szakvélemény a hulladékgyaldálkodási bírságot kiszabó határozat bírósági felűlvizsgálata iránti eljáráshoz, illetve a felűgyeleti eljáráshoz kapcsolódott, amely eljárásokban a felperes nem vett részt, másrészt pedig a bizonylat adataiból megállapíthatóan a szakértői díjat nem is a felperes fizette meg, ezért annak

megtérítését az alperestől nem követelhetette.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott a felperes 47%-os pernyerésére és a felmerült, illetve előlegezett költségek összegére figyelemmel.

Az alperes az ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes egészében való elutasítását, míg másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (2) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezésére irányult. Az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak tartotta, mert szerinte a felperes csupán valószínűsítette, de nem bizonyította az okozati összefüggést az alperes jogelődjének magatartása, illetve a feltételezett kár között. Az alperes szerint nem bizonyítás, csupán az elmaradt haszon bekövetkezésének a valószínűsítése történt meg egy másik gépjármű által elvégzett konkrét fuvarfeladatokkal. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tényként kezelte, hogy a perbeli gépjárművel a felperes pontosan ugyanazokat a feladatokat elvégezte volna, mint az összehasonlítási alapul vett másik gépjárművel. A kár összegét illetően fenntartotta az elsőfokú eljárásban a szakértői véleményre tett észrevételében foglaltakat és a tárgyaláson tett nyilatkozatát és kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság mindezt indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Hangsúlyozta, hogy a szakértő sem vetette el annak lehetőségét, miszerint a felperest a lefoglalás okán egyáltalán nem érte kár, mivel tényleges fuvarfeladatokat megjelölni nem tudott. Az elsőfokú bíróság bizonyítási teher körében kifejtett álláspontjától eltérően a kárfelelősség megállapításához szükséges feltételek felperes terhére eső bizonyítási kötelezettségétől nem lehet eltekinteni még abban az esetben sem, ha a bíróság életszerűtlennek tartja az elmaradt fuvarfeladatok, megrendelések bizonyítását. Amennyiben tehát a felperes a kára bekövetkeztét bizonyítani nem tudja, az ő terhére kell értékelni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, utalva annak helyes indokaira. A fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy az alperes jogelődje jogellenes magatartásával több mint háromnegyed éven át foglalatás alatt tartotta a járműszerelvényt, így a felperes azzal nem tudott rendelkezni, amelynek folytán kár érte. Az alperes jogelődjének magatartása és a kár közötti ok-okozati összefüggés tehát a fellebbezési érveléssel ellentétben nyilvánvalóan fennáll. A felperes a kárának összegét szakvéleménnyel bizonyította, amelynek kiegészítését az alperes nem kérte, a szakértőhöz kérdéseket nem intézett, így az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el döntésének alapjául. Nem tartotta helytállónak az alperesnek azt az érvelését, hogy a kár összege más módszerrel pontosabban megállapítható lenne, hiszen a felperes a fuvarközsdén csak a szabad kapacitásait tudja felkínálni, amelyre a megrendelőkkel alkalmanként egyedi szerződéseket köt, így nem várható el tőle, hogy az elmaradt hasznát megrendelésekkel és az alperes által elvárt egyéb módon igazolja.

Az alperes Pf.5. sorszámú beadványában kiemelte, hogy a szakértő által alkalmazott módszerrel meghatározott kár, azaz a lefoglalt járműhöz hasonló paraméterekkel rendelkező tehergépjármű által ellátott 18 konkrét fuvarfeladatból származó nyereség nem az alperesi jogelőd határozatának következménye, hiszen a felperes nem igazolta és a szakértő sem támasztotta alá, hogy a perbeli időszakban a lefoglalt gépjárművet érintően ez a konkrét 18 fuvarfeladat fennállt volna és az abból származó nyereség realizálódott volna. Álláspontja szerint a szakvélemény azért is megalapozatlan, mert három lehetőséget határoz meg a kár összegére, ami önmagában is azt jelenti, hogy a kár összegének bizonyítására a rendelkezésre álló adatok alapján nincs lehetőség. Az elsőfokú bíróság az említett három lehetőség közül lényegében egyet kiragadott, de nem adta indokát annak, hogy miért nem megalapozott a másik két összeg, holott a szakértő szerint is lehetséges, hogy a felperesnek a lefoglalás ideje alatt egyáltalán nem keletkezett kára. A felperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezéssel kapcsolatos konkrét cáfolatot nem adott elő, az elmaradt

megrendeléseit, a fuvarközsdén való részvételt nem bizonyította, de az előadása szerinti ad hoc jellegű megrendelések is azt az alperesi álláspontot támasztják alá, hogy a szakértő által figyelembe vett 18 fuvarfeladatot nem lehet akként minősíteni, hogy azok a perbeli gépjárműre is adottak lettek volna. Ugyanakkor a szakértő szerint is fennállhat az a lehetőség, hogy a lefoglalt gépjárműnek fuvarfeladata egyáltalán nem volt, amiből az következik, hogy nem állt rendelkezésére olyan dokumentum, amellyel az elmaradt fuvarok igazolhatók lettek volna, amit a felperes terhére kell értékelni.

A Fővárosi Ítéltábla a 74/2020. (III. 31.) Kormányrendelet 29. § (2) bekezdése alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, figyelemmel arra, hogy a felek a Kormányrendelet 21. § (3) és (4) bekezdésének alkalmazását indokoltta tévő kérelemmel nem éltek.

Az ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes meghaladó keresetét elutasító rendelkezését, mert az alperesi fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdésre szerint első fokon jogerőre emelkedett.

Az ítéltábla az alperes fellebbezését alaptalannak találta. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján indokoltta tévő okot nem látott, ilyet az alperes a fellebbezésében maga sem jelölt meg. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően eleget tett, az indokolási kötelezettség megsértése egyébként is csak akkor eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, ha egyáltalán nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a döntését mire alapította. Az elsőfokú bíróság azonban részletes indokát adta annak, hogy a kár összegét milyen okból és mennyiben találta bizonyítottnak és az alperesnek a szakértő által alkalmazott módszerrel, valamint a kár bizonyíthatatlanságával kapcsolatos érvelését miért nem fogadta el. Az alperes fellebbezésében lényegében azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szakvéleményt döntése alapjául elfogadta, illetve hogy a bizonyítékok mérlegelése alapján a felperes kárát bekövetkezettnek találta. A Pp. 206. § (1) bekezdésének esetleges megsértése azonban az ügy érdemi elbírálására hat ki, így az érdemi felülbírálat körében kell vizsgálni azt, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat helytállóan és okszerűen mérlegelte-e.

Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme ezért alaptalan volt, az ítéltábla érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között. Az alperes ugyanis fellebbezésében nem vitatta a jogalapot, azt, hogy jogelődje 2013. november 12-től 2014. augusztus 18-ig jogellenesen tartotta foglalat hatálya alatt a perbeli járműszerelvényt, kizárólag azzal érvelt, hogy az okozati összefüggés hiánya és a kár összegének bizonyíthatatlansága miatt kell a keresetét elutasítani, mert a jogsegély útján Bulgáriában kirendelt igazságügyi szakértő véleménye a kár összegét nem támasztja alá. Az ítéltábla az alperes fellebbezését érdemben is alaptalannak találta, mert az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az ítéltábla a döntéssel, valamint annak indokaival is egyetértett, így a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján az indokokat - azok megismétlése nélkül - a fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőkkel egészíti ki.

Az ítéltábla előrebocsátja, hogy az alperes teljes kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelme eleve alaptalan, ugyanis a fellebbezésében az alperes nem tért ki arra, hogy a nem vitatottan jogellenesen foglalat hatálya alatt tartott gépkocsi tárolásával összefüggésben felmerült és a felperes által kifizetett, de csak részben megtérült költségek tekintetében a kereset milyen okból alaptalan. E költségek felmerülését és meg nem térült összegét a felperes okiratokkal bizonyította, az alperes nem is tette vitássá, a költségek összege nem a fellebbezésben sérelmezett szakvéleményen alapult.

Az alperes az elsőfokú eljárásban a felperes elmaradt vagyoni előnyét abból az okból tartotta bizonyíthatatlannak, hogy a szakvéleményből nem tűnik ki a vizsgált gépjárműnek a perbeli gépjárművel való azonossága, illetve hasonlósága. Vitatta, hogy az összehasonlításul szolgáló gépjármű a felperes tulajdonában volt, kifogásolta, hogy a szakértő a szakvéleményhez nem mellékelte azokat az okiratokat, amelyeken a megállapítása alapult. Magát a szakértői módszert is aggályosnak találta, mert szerinte azt a hamis látszatot kelti, mintha a másik gépjárműre figyelembe vett 18 fuvarfeladatot a perbeli gépkocsi is teljesítette volna, illetve a szakvélemény lehetőségként veti fel azt is, hogy a felperesnek egyáltalán nincs kára (42. sorszámú beadvány, 45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv).

Az elmaradt vagyoni előnyben álló kárt illetően az ítéletábra abból indult ki, hogy a Ptk. 355. § (4) bekezdésében megfogalmazott elmaradt vagyoni előny az a bevétel, amihez a károsult a károkozó magatartás hiányában nagy valószínűséggel hozzájutott volna és ami a károkozó magatartás miatt maradt el. Amennyiben a károkozó magatartás - mint adott esetben - a hasznot hajtó dolog használatára vonatkozó jogosultságát vonja el a tulajdonostól, ezért magát a hasznot hajtó dolog használatát lehetetleníti el, úgy ennek valamennyi, így a bizonyításban megmutatkozó nehézségekben jelentkező következményét a károkozónak kell viselnie. Az alperes tehát a foglalás hatályának nem vitásan jogellenes fenntartása mellett nem hivatkozhat arra, hogy a felperes úgy bizonyítsa elmaradt vagyoni előnyét, mintha az adott időszakban nem lett volna lefoglalva a perbeli gépjármű, hiszen annak használatát jogelődje vonta el a felperestől. A felperestől ilyen esetben a Pp. 164. § (1) bekezdése körében csak az várható el, hogy előadja, majd bizonyítsa azokat a tényeket, amelyek alapján a lefoglalt gépjárművel a perrel érintett időszakban nagy valószínűséggel elérhető vagyoni előny megállapítható, az azonban nem, hogy egy olyan gépjárművel, adott esetben a perbeli gépjárművel elérhető hasznot támassza alá, amelynek használatától és hasznosításától éppen az alperes jogelődjének jogellenes magatartása fosztotta meg. Lehetetlen bizonyítást ugyanis a károsulttól nem lehet elvárni és a releváns időszakban a lefoglalt gépjárművel elvégzett fuvarok vizsgálata fogalmilag kizárt, hiszen az éppen a lefoglalása miatt nem végezhetett semmilyen fuvarfeladatot. Értelemszerű, hogy a szakértő által vizsgált gépjármű nem pont ugyanazokat a fuvarfeladatokat végezte, mint amit a perbeli gépjármű végzett volna, de ebből nem vonható le az alperes által felállított következtetés, hiszen a perbeli gépjármű adott időszakra vonatkozó fuvarfeladatainak vizsgálata lehetetlen.

Az elsőfokú eljárásban előadott érveiből kitűnően az alperes minden szakértői módszert aggályosnak tartott anélkül, hogy előadta volna, hogy szerinte a kár adott esetben milyen módszerrel határozható meg. A jelen perben kirendelt szakértő által alkalmazott módszerrel az volt a kifogása, hogy a perbeli időszakra, de nem a perbeli gépjármű konkrét fuvarfeladatait vizsgálta, míg a foglalás előtti és utáni időszak eredményének összehasonlításán alapuló, és más perben alkalmazott módszerrel kapcsolatosan az volt a sérelme, hogy az nem az adott időszakra vonatkozik. Az alperes tehát az elmaradt vagyoni előny meghatározására szóba jöhető másik módszer helyességét éppúgy vitatta, mint a perben kirendelt szakértő által alkalmazott módszerét, lehetetlen bizonyítást várva el a felperestől. Az alperes a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint sem hivatkozhat alappal arra, hogy a kár adott módszerrel való meghatározása bizonytalan, mert ez azt jelentené, hogy a hasznot hajtó dolog használati jogának jogellenes elvonása esetén soha nem lenne kártérítés fizetésére kötelezhető, mert az szerinte kizárólag az adott dolog adott időszakban elért bevételeivel támasztható alá teljes bizonyossággal, holott éppen az alperes jogelődje akadályozta meg jogellenes magatartásával a gépjármű használatát és az azzal való haszon elérését.

Az alperes alaptalanul érvelt azzal, hogy a szakvéleményből nem tűnik ki, hogy a perbelihez

hasonló paraméterű gépjármű által lebonyolított forgalmat vizsgált volna. A szakértő a Burgaszi Járásbíróság előtti 2019. február 12-i meghallgatásán ugyanis egyrészt úgy nyilatkozott, hogy a perbeli gépjármű lefoglalása miatt egy másik ugyanolyan paraméterekkel rendelkező teherautó bevételeit vizsgálva készítette el szakvéleményét. Másrészt a felperes a 2019. április 2. napján megtartott tárgyaláson egyértelmű tényállítást tett arra, hogy a szakértő által vizsgált gépjármű a perbeli gépjárművel azonos paraméterekkel rendelkezett, mindegyik ... típusú vontató 40 tonnás tartálykocsival. Ezek után az alperes a tárgyaláson kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincs (45. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal). Az alperesnek a Pp. 139. §-ából következően a védekezésének alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait kellett volna előadni. Amennyiben azt állította, hogy a vizsgált tehergépjármű szállítóképessége nem egyezik meg a perbelivel, akkor ezt a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint neki kellett volna bizonyítani, amire bizonyítást nem ajánlott fel, így alappal az előbbieket nem tehetette vitássá. Szintén alaptalanul sérelmezte, hogy a szakértő a véleményéhez nem mellékelte az alapul szolgáló iratokat és bizonylatokat, a szakvélemény ugyanis a III. pontjában részletesen felsorolta azokat az okiratokat és bizonylatokat, amelyekre a szakértő a vélemény-nyilvánítását alapította, és e szerint a szakértő megvizsgált minden számlát, szállítólevelet, a felperes összes banki számlakivonatát, megrendeléseit, valamint a kiadásokról kiállított számlákat. Nincs olyan elvárás a szakértővel szemben, hogy a szakvéleményhez mellékként csatolni kell az összes olyan könyvelési bizonylatot, amelyen a megállapítása alapul. Éppen ellenkezőleg a Pp. 181. § (1) bekezdése szerint a bíróság köteles a szakértővel minden olyan tényt és adatot közölni, ami a vélemény megalkotásához szükséges, amelyek adott esetben nyilvánvalóan a felperes számviteli nyilvántartásának adatai voltak. Mindazonáltal az alperes nem tett konkrét tényállítást arra nézve, hogy az okiratok hiányára hivatkozással a szakértő számítása során figyelembe vett mely konkrét adatot kifogásol vagy tart helytelennek, a mellékletek hiányára való általános hivatkozása nem volt alkalmas a szakvélemény tartalmának aggályossá tételére.

A szakértő a vélemény összefoglaló részében kétséggkívül lehetőségként fogalmazta meg azt is, hogy a felperesnek nem volt kára, ebből azonban az alperes alaptalan következtetéssel jutott a kár bizonyítatlanságára. A szakértő előbbi megállapítása ugyanis azon a feltevésen alapult, hogy a lefoglalt járműszerelvénnyel nem volt lefoglalva és a tulajdonosnál volt, de nem volt megrendelés, így nem volt bevétel és kiadás sem. Az előbbi feltételezésből semmilyen következtetéssel nem lehet eljutni arra, hogy a felperest ne érte volna kár, hisz a perbeli gépjármű az alperes jogelődjének jogellenes magatartása folytán a perrel érintett időszakban le volt foglalva, azt a felperes nem tudta használni és hasznosítani, és amint azt a szakértő a bíróság előtti meghallgatásán ki is emelte, éppen emiatt nem állt rendelkezésre erre vonatkozó könyvelési anyagi és banki adat, amely okból ugyanolyan paraméterekkel rendelkező gépjárműre vonatkozóan ugyanarra az időszakra készítette el a véleményét.

A fellebbezési érveléssel ellentétben tehát a felperes a szakvéleménnyel a kárát nemcsak valószínűsítette, hanem bizonyította. Az alperes által elvárt követelményeknek megfelelő bizonyítás épp az alperesi jogelőd jogellenes magatartása folytán lehetetlen, amelyből származó bizonyítási nehézségeket nem a felperesnek, hanem az alperesnek kell viselnie.

A kifejtett indokokra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére, amit a Fővárosi Ítéltábla 8.812.945 forint pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján

állapított meg. A le nem rótt fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

, 2020. május 12.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Matosek Edina s.k.. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: